

Generální finanční ředitelství
Lazarská 15/7, 117 22 Praha 1

Sekce právní

INTERNÍ SDĚLENÍ

Vyřizuje: [REDAKCE] Oddělení právně-analytické
Tel: [REDAKCE]
E-mail: [REDAKCE]

Kancelář generálního ředitele

k rukám Ing. Martina Janečka

Zasláno pouze elektronicky - e-mail

Právní analýza

Sekce právní Generálního finančního ředitelství (dále také „GFŘ“) byla požádána o stanovisko k postupu správce daně při vyhledávací činnosti a zjišťování informací relevantních pro správu daní od třetích osob na základě vyžádání správce daně, a to v souvislosti s posouzením zákonnosti postupu Finanční správy ČR ve věci zjišťování informací od novomanželského páru o svatební hostině.

A. Stručný popis skutkového stavu

Správce daně v rámci vyhledávací činnosti zjišťoval informace týkající se dodržování povinností stanovených podnikatelům zákonem č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů. V daném případě bylo předmětem šetření podezření na neplnění povinností evidovat tržby přijaté v hotovosti v restauračních provozovnách za svatební hostiny a případně za ubytování svatebních hostů. Správce daně zjistil, že v termínech konání svatebních hostin měla daná provozovna zavřeno nebo omezený provoz a nebyly během nich zaevidovány žádné tržby. Vzniklo tak důvodné podezření na krácení příjmů řádově v desítkách tisíc korun za každou svatební hostinu. Celkový objem nezaevidovaných tržeb se tak mohl pohybovat až v řádech statisíců korun.

B. Právní posouzení

Výzvou podle § 57 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 93 odst. 4 a za podmínek podle § 58 zák. č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších (dále jen „daňový řád“), v rámci prováděné vyhledávací činnosti podle § 78 daňového řádu vyzval správce daně třetí osoby ke sdělení údajů a doložení listin nezbytných pro správu daní. Správce daně požadoval údaje o místě konání svatby, místě ubytování svatebních hostů, jejich počtu na svatební hostině, informace o způsobu vyúčtování svatební hostiny a příslušné platbě včetně předložení souvisejících dokladů – faktury, daňového dokladu, příjmového dokladu nebo stvrzenky na převzetí finanční hotovosti, případně jiného dokladu o zaplacení.

Správce daně byl oprávněn předmětné informace získat v souladu s § 78 daňového řádu při vyhledávací činnosti, v rámci které zjišťoval údaje týkající se příjmů, majetkových poměrů a dalších skutečností rozhodných pro správné zjištění, stanovení a placení daně.

Povinnost poskytnout údaje na základě vyžádání správce daně mají orgány veřejné moci a osoby, které získávají jiné údaje nezbytné pro správu daní [§ 57 odst. 1 písm. d) daňového řádu]. Správce daně si může údaje vyžádat od těchto osob jen v případě, že je nelze získat od jiného orgánu veřejné moci (§ 58 odst. 3 daňového řádu). Z uvedené právní úpravy vyplývá, že fyzické a právnické osoby mají povinnost součinnosti se správcem daně, a to až v případě, pokud tyto informace nemohou být získány od jiných orgánů veřejné moci nebo je nelze získat z vlastní evidence správce daně. Správce daně v souladu s § 57 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 58 odst. 3 daňového řádu **mohl vyžadovat** výše uvedené informace, protože svatebčané byli osobami povinnými k poskytnutí relevantních údajů - objednali službu (zajištění svatební hostiny) realizovanou daným podnikatelem a za tuto zaplatili.

Správce daně v rámci dané výzvy požadoval jak údaje (informace) dle § 57 odst. 1 písm. d) daňového řádu, tak i listiny (doklad o zaplacení) dle § 93 odst. 4 téhož zákona, což je zcela v souladu se zásadou hospodárnosti upravenou § 7 odst. 2 daňového řádu. Z tohoto důvodu uvedení § 93 odst. 4 daňového řádu ve výroku výzvy **nemůže způsobit její nezákonnost**.

Daňový řád nestanovuje, že by údaje získávané v rámci vyhledávací činnosti měly být vyžadovány výlučně jen v rámci výsledku svědka, a proto jejich způsob získání prostřednictvím výzvy dle § 57 odst. 1 písm. d) daňového řádu ve spojení s § 58 odst. 3 téhož zákona **není nezákonný**. V případě uvedeného postupu Finanční správy ČR proto nešlo o exces, který by vybočoval ze zákonného rámce a není ani systémovým problémem nastavené správní praxe Finanční správy ČR.

Finanční správa ČR činí v souladu se zásadou enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí jen to, co je jí zákonem výslovně dovoleno. Finanční správa ČR je soustavou správních orgánů České republiky pro výkon správy daní. Základním cílem správy daní je správné zjištění a stanovení daní, stejně jako zabezpečení jejich úhrady. Věcná působnost Finanční správy ČR je pregnantně vyjádřena v zákoně č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Při naplňování základního cíle správy daní jsou orgány Finanční správy ČR povinny dodržovat jak relevantní daňové předpisy, tak i postupovat v souladu se základními zásadami správy daní. Ve světle výše uvedeného plně ob stojí provádění důsledné vyhledávací činnosti orgány Finanční správy ČR, která může být mj. realizovaná také prostřednictvím vydání výzvy podle ust. § 57 daňového řádu.

C. Závěr

S přihlédnutím k výše uvedenému je nutné pokládat zaslání předmětné výzvy v poměrně značném časovém odstupě po svatební hostině za vyjádření adekvátního přístupu orgánů Finanční správy ČR, kdy jiné procesní postupy (např. výše provedení svědecké výpovědi nebo realizace místního šetření) by mohly znamenat mnohem větší zásah do práv dotčených osob.



JUDr. Eva Kostolánska
ředitel sekce